

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XIII Nr. 37 | Vineri 20 septembrie 1957 | 4 PAGINI, 25 BANI

SADOVEANU PRINTRE NOI

Mihail Sadoveanu, neîntrecutul artist al cuvintului, cunoscut în întreaga lume, a vizitat de multe ori Uniunea Sovietică. A călătorit prin multe orașe și sate, a străbătut țara de la apus la răsărit și de la mieznoapte la miez-ză. Mulți oameni sovietici își amintesc de statura falnică a acestui bătrîn, de fața lui rotundă, ca năsat acvilin și ochi pătrunzători, încadrată de un păr alb ca neaua, de pălăria cu boruri largi și panglică neagră. Dar mult mai mulți decât cei care îl cunosc pe Sadoveanu, simt cei care fără să-l fi văzut vreodată îl îndrăgesc ca pe un prieten!

Sadoveanu e mereu prezent în Uniunea Sovietică pentru că operele lui sint rînduite pe rafturile celor mai mari biblioteci, unde domnește liniște deplină și unde vorbesc doar cărțile; pentru că ele se află alături de cărțile altor scriitori iubii în bibliotecile caselor de lectură de la sate, unde iarna lemele trosnesc vesel în sobă și unde, scuturîndu-și de zăpadă pîslarii, năvălesc tineri gălăgioși și întră cu pas măsurat bătrînii. Sadoveanu e citit de milioane de oameni care vorbesc limba rusă. E citit în limba maternă de kazahi și ucraineni, de armeni și marii. Operele lui sint traduse în multe limbi ale popoarelor Uniunii Sovietice, iar tirajul lor a depășit de mult un milion de exemplare.

Opera lui Sadoveanu este o mare enciclopedie, plină de pitoresc și poezie, a vieții poporului român, enciclopedie care cuprinde și istorie, și mod de viață, și peisaje, și obiceiuri. Cărțile lui Sadoveanu te fac să retrăiești trecutul îndepărtat, să te înfăcețezi de eroismul romantic și să te înfrunzi de profundele tragedii omenești, să pătrunzi în epoci de mult apuse și să străbați unghere ascunse ale pămîntului românesc.

„Tropotul calului răsună surd pe ulițele satelor și pe cărările codrilor. Trece Nicoră Potcoavă cu tovarășii săi, urzind planuri îndrăznețe de război împotriva dușmanilor care i-au ucis fratele și au bașjocorit pămîntul natal. Privirea îi este ațintită înainte, iar în inimă murește fără știre celorlalți o dragoste nemărturisită pentru o fată cu ochi zglobii. În sufletul lui se dă o luptă aprigă între răzbușne și dragoste. Între datorie și pasiune. Cu cită poezie și profunzime psihologică a zugrăvit Sadoveanu această luptă!

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Am amintit numai de această consfățuire a cititorilor pentru că am avut prilejul să particip și eu. Dar cite consfățuirii de acest fel n-au avut loc în diferite colțuri ale țării, cite articole n-au fost consacrate de diferite reviste și ziare lui Sadoveanu!

„Cu cită poezie și profunzime psihologică a zugrăvit Sadoveanu această luptă!

„De cite ori ai prilejul să te înfrunzi cu un mare înțelept, îți rămîne în suflet o mare lumină și îți spui fără să vrei: „Ce bine că trăiește în mijlocul nostru!”. Acest lucru îl pot spune și nenumărații cititori sovietici ai lui Sadoveanu, care iubesc munca și soarele, pacea și adevărul, așa cum le jubesc și marelui scriitor.

Liri Kojevnikov

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

„Întreaga creație a experienței Revoluției din Octombrie ușurează drumul spre socialism pentru toate țările care s-au eliberat de sub jugul capitalismului. După cum arată tezele secției de agitație și propagandă a C.C. al P.C.U.S. și ale Institutului de marxism-leninism de la Moscova, experiența marelui Octombrie și a celor 40 de ani care s-au scurs din momentul triumfului revoluției socialiste în U.R.S.S. dovedește existența unor trăsături comune, a unor legi generale ale construcției societății noi. Întregul efect al înlăpturii acestor legi generale poate fi obținut numai în lupta perseverentă împotriva reformismului și oportunistului, împotriva dogmatismului și a sectarismului.

D. Cerkes In tadă

Congresul științific de la Helsinki

Către sfîrșitul lunii august a avut loc, la Helsinki, Adunarea generală a Federației Mondiale a Muncitorilor Științifici. Această federație înmănușiază asociații naționale din multe țări, ca U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța, Germania federală, Republica Democrată Germană, Polonia, Cehoslovacia, Republica Populară Romînă etc.

În programul reuniunii au figurat, pe lângă problema afilierii de noi asociații și alegerea noului Consiliu de conducere, un prim simpozion despre planificarea în știință și un al doilea despre situația actuală a învățămîntului tehnic.

Un loc important în ordinea de zi l-a ocupat problema mijloacelor pe care trebuie să le folosim pentru a dezvolta colaborarea internațională a oamenilor de știință, pentru ameliorarea condițiilor de viață ale muncitorilor științifici și pentru aplicarea științei în folosul umanității.

La lucrări au luat parte delegații din 20 de țări. Alături de delegațiile engleză și franceză, delegația U.R.S.S. a jucat un rol extrem de activ în cursul dezbaterilor. Aprecîind importanța Federației Mondiale a Muncitorilor Științifici pentru rezolvarea unui număr de probleme esențiale ale științei contemporane, U.

„La simpozionul despre planificarea în știință, acad. Homal a prezentat un amplu raport despre felul cum este rezolvată această problemă în U.R.S.S. despre conținutul tematic al planului științific și despre rezultatele bune obținute prin aplicarea acestei metode. Nivelul și extensiunea coordonării științifice a fost unul din aspectele care a impresionat în mod deosebit. S-a vădit că această operație dificilă se face la nivelul succesive, începînd dela Academia de științe și scoborînd pînă la nivelul institutelor și al colectivelor de cercetări.

A reieșit de asemenea în evidență rolul conducător al Academiei de Științe în elaborarea și exercitarea coordonării științifice, care este fără îndoială unul din aspectele cele mai dificile ale planificării în știință.

Un raport extensiv de documentat a fost prezentat de asemenea la simpozionul despre învățămîntul tehnic, de către acad. Dvili. Raportul a avut o parte introductivă, în care sînt expuse comparativ și în sinteză marile progrese făcute de U.R.S.S. în formarea cadrelor de ingineri și tehnicieni. Trecură dela 7.790 de ingineri în 1912 la 720.000 de ingineri în 1956, exemplificînd marea dezvoltare a industriei și efortul făcut pentru promovarea acestor cadre.

Au fost expuse apoi date concrete despre felul cum este organizat învățămîntul tehnic la nivel de instituții, despre promovarea și recrutarea cadrelor de pregătire. Au fost de asemenea arătate unele lipsuri ale învățămîntului tehnic în recrutarea elementelor dotate pentru cercetarea științifică. În legătură cu acest aspect au fost citate „laboratoarele problemă” în institutele de învățămînt, ca forme capabile să rezolve aceste lipsuri.

Pe lângă contribuția adusă la aceste simpoioane trebuie să amintim de participarea la lucrările comisiilor care au elaborat moțiunile, de mare importanță, referitoare la dezvoltarea relațiilor internaționale printre oamenii de știință și moțiunea prin care cea de-a cincea Adunare a F.M.M.S. a cerut interzicerea armelor de distrugere în masă și încetarea experimentelor nucleare în scopuri militare.

În aceste două documente savanții reuniți la Helsinki și-au exprimat speranța și convingerea că guvernele marilor puteri atomice vor găsi mijloacele care s elibera omenirea de cosmarul amenințător al unui război atomic.

Ei au cerut de asemenea ca învățămîntul din toate țările lumii, indiferent de sistemul social și de convingerile lor politice, să militeze pentru folosirea științei spre binele omenirii.

Adunarea a ajuns la concluzia că o cita mai largă dezvoltare a relațiilor internaționale în domeniul științei, poate contribui la o mai bună cunoaștere reciprocă și la stabilirea de relații prietenești. Au fost indicate în acest scop o serie de mijloace, cum ar fi: informarea reciprocă, libera circulație a rezultatelor științifice, vizite, discuții organizate în simpoioane, congrese, vacanțe științifice etc.

Printre obiectivele, prin caracterul și rezultatul lucrărilor desfășurate în Adunarea F.M.M.S. dela Helsinki, s-a adus astfel o contribuție fecundă la dezvoltarea colaborării internaționale și la cauza păcii.

M. Adam Acad. Ștefan Milcu

Problemele vieții cotidiene

Recent, la Kremlin a avut loc o consfățuire a secretarilor comitetelor orășenești de partid și a președinților comitetelor executive orășenești din R.S.F.S.R., consacrată îmbunătățirii deservirii necesităților cotidiene ale oamenilor muncii.

Mai bine de 250 de orașe din Federația Rusă au fost reprezentate la această consfățuire care a prilejuit participării unor rodnici schimb de păreri.

Se știe că în hotărîrile Congresului al XX-lea al P.C.U.S. problema îmbunătățirii condițiilor de viață, a satisfacerii necesităților cotidiene ale populației ocupă un loc de seamă. Aceste indicații sint îndeplinite cu consecvență. Recentă consfățuire de la Kremlin se înscrie ca o nouă dovadă a grijii față de nevoile populației.

Consfățuirea a avut la ordinea zilei trei probleme importante: construcția de locuințe, îmbunătățirea alimentației publice și ridicarea nivelului muncii culturale.

În cursul discuțiilor s-au subliniat succesele obținute în R.S.F.S.R. în construcția de locuințe. În 1956, de exemplu, suprafața locativă a crescut în orașe și sate, față de anul 1940, cu 65 la sută.

O serie de orașe, ca Moscova, Leningrad, Omsk, Sverdlovsk, Cezibinsk și altele își îndeplinesc sistematic planul de construcții de locuințe pînă la dispoziția populației apartamente confortabile. În același timp, participării la consfățuire au relevat că în alte orașe ritmul construcției de locuințe este încă nesatisfăcător, lipsa de locuințe continuînd să se resimtă.

În cursul dezbaterilor s-au preconizat unele măsuri care vor avea fără îndoială rezultate pozitive. Analizîndu-se situația existentă s-a ajuns la concluzia că organizațiile de partid și sovietele trebuie să se ocupe mult mai îndeaproape, mai concret și mai operativ de probleme construcției de locuințe, care este o problemă de importanță de stat. Dacă organizațiile de partid — s-a arătat — vor acceda îndeplinirii planului de construcții de locuințe acesteia atenție pe care au acordat-o, de pildă, altei sarcini de urgia însemnate — destelenirea pămîntului — atunci succesul va fi asigurat.

În cuvîntul lor, participanții la consfățuire au pus un mare accent pe participarea maselor largi ale populației la construcția de locuințe, pe sprijinirea inițiativelor creatoare. În legătură cu aceasta a fost evidențiată experiența muncitorilor și funcționarilor de la uzina de automobile din Gorki, care construiesc cu forțe proprii, pe baza creditelor acordate de stat, numeroase locuințe.

După exemplul celor din Gorki, locuitorii multor orașe și-au propus să construiască mînoane de metri pătrați de suprafață locativă. Într-o serie de orașe, ca Novosibirsk, Ulianovsk, Omsk și altele s-au și obținut rezultate importante în această direcție.

La consfățuire s-a preconizat întrecerea, în acest domeniu, între orașe. În Uniunea Sovietică există de altfel vechi tradiții de întrecere între Moscova și Leningrad, Stalingrad și Minsk ca și între alte orașe, întreceri care au dat întodeauna rezultate pozitive.

O altă problemă importantă dezbătută la consfățuire este aceea a alimentației publice. Pe această temă a prezentat un referat I. A. Lukasev, ministrul comerțului al R.S.F.S.R., care a analizat situația existentă în republică, subliniind succesele importante obținute mai ales în ultimii ani. Rețeaua întreprinderilor alimentației publice a crescut simțitor. Numai în anul 1954 în republică au fost deschise 5.530 de noi cantine, bufete, cazărmii etc.

Cu toate aceste realizări incontestabile, față de creșterea cerințelor populației, numărul întreprinderilor alimentației publice este totuși încă nesatisfăcător.

Consfățuirea a subliniat că grija pentru alimentația publică, pentru întărirea bazei ei tehnico-materiale, trebuie să stea în permanență în centrul activității comitetelor orășenești de partid și a comitetelor executive ale sovietelor.

Consfățuirea a trasat ca sarcină organizațiilor de partid și sovietelor să se ocupe îndeaproape de îmbunătățirea activității unor astfel de focare de cultură cum sint cluburile, palatele de cultură, colturile roșii, bibliotecile transformîndu-le în locuri unde oamenii muncii pot să asculte oricînd o conferință interesantă, să aplaudă un spectacol reușit, să ia cunoștință de noutățile literare sau să capete răspuns la problemele care îi interesează.

Pentru buna reușită a acestei acțiuni, s-a subliniat că este foarte important să fie atrase și uniunile de creație — ale scriitorilor, compozitorilor, artiștilor plastici, lucrătorii din teatru, învățătorii, agronomii, medicii.

Hotărîrile consfățuirii secretarilor comitetelor orășenești de partid și a președinților comitetelor executive orășenești din R.S.F.S.R. se înscriu astfel ca o nouă și evidentă manifestare a interesului activ și neobosit pe care Partidul Comunist și guvernul sovietic îl poartă bunăstării materiale și culturale a poporului.

A. B.

INSEMNAȚI

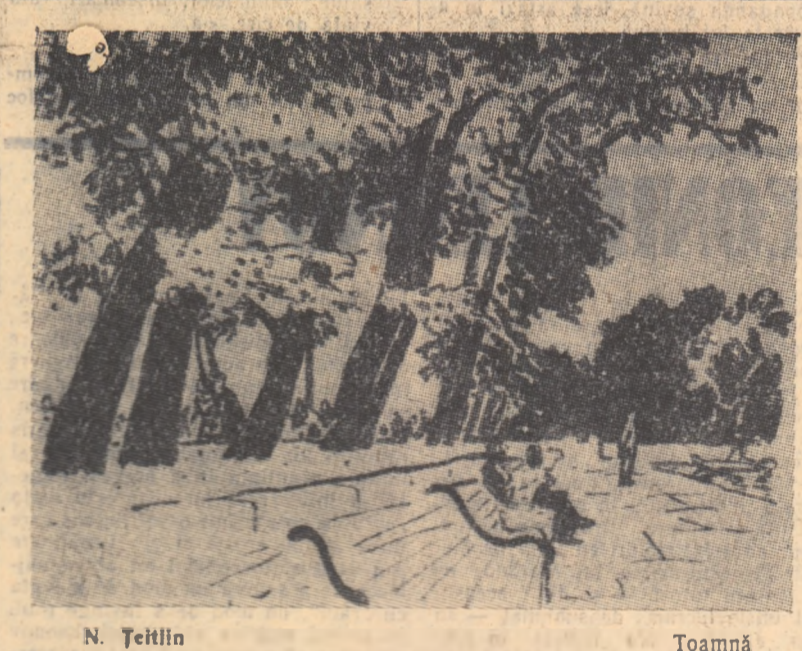
„From our dear friends“

De cîteva săptămîni nu e ziar de pe mapamond în care numele orașului Little Rock să nu îi apară în cele mai felurite contexte pozitive. Greu găsești cititor de ziare care să nu fi aflat de isprăvile de război dezlănțuite, în frunte cu guvernatorul de tristă faimă al statului Arkansas, Orval E. Faubus, care a împiedicat cu ajutorul forțelor armate intrarea copiilor negri în școli, la începutul anului școlar. Știrile despre Little Rock — și nu numai despre Little Rock, ci și despre alte orașe din sudul Statelor Unite, unde s-au petrecut asemenea fapte — au stîrnit pretutîndu un asemenea ecou nelăștăvitor înclînt pînă și mister Dufresne s-a văzut nevoit la o recentă conferință de presă să arate că astfel de întîmplări — de altfel caracteristice realității americane —

„nu aduc servicii politicii externe” a S.U.A. „Despre salul Bagan nu cred să fie mulți cititori de ziare pe glob care să fi aflat. Și nu-s puțini cei cărora, fără îndoială, numele acestora le ară apărare poate tot atât de exotic și misterios ca și al nu știu, cărî insule pierdute în arhipelagul Oceaniei sau al nu știu cărui lac din Africa ecuatorială. Nici nu e de mirare că de Bagan n-a auzit pînă azi multă lume. E un sat oarecare din Uniunea Sovietică, așezat în stapa Kulundă, în mijlocul Siberiei. Pe adresa școlii medii din acest sat șosesc adesea scrisori și pachete scrise în limba engleză. Ele sint adresate clubului englez din sat. Membrii acestui club sint elevii care studiază engleza la școala medie, precum și alți pa-

sonați ai limbii și literaturii engleze și americane de prin partea locului. Clubul întîrine o vastă corespondență cu numeroase instituții culturale și personalități de peste hotare. Printre cei mai asidui corespondenți ai clubului se numără și marele cîntăreț negru al contemporanității, Paul Robeson. În prima sa scrisoare, Paul Robeson le-a scris elevilor din Bagan: „e posibil că în curînd va veni ziua cînd vom reuși să petrecem împreună una din serile ferice de poezie și cîntec”. Laolaltă cu scrisorile, șosesc albume cu discurile lui Robeson, cărți, broșuri, cîntece. Copiii nu se lasă nici ei mai prejos: numeroase pachete cu daruri: iau calea New York-ului, ca și a altor orașe din America și Anglia, unde sint războiștii numeroși lor prieteni. De

Victor Birlădeanu

N. Teitlin Toamnă

Simplă socoteală...

Strategii americani au intrat în problema „Atlas”, „Snark” și „Thor”. Moscova sint zile luminoase, semine, așa cum pot fi numai toamna. Soarele e blînd, iar pe fondul de un albastru pal al cerului, acoperit parca de o pojmîntă subțire de gheață, copacii desfrunziți de pe bulevardele liniștite și minunate broderie. Se ștereză. Sala de lectură a bibliotecii de istorie, una din cele mai mari din Uniunea Sovietică, are o înfășurare neobișnuită. De obicei aici domnește liniștea și semi-întunericul. Lămpile de masă cu abajururile de un verde întins luminează de obicei cărțile și

Și atunci — cei de făcut pentru a face să dispară lipsa — „dispoziția” de fapt înainte de a se naște, s-au dovedit copii neascuțiți. „Thor” s-a întors surd din drum și, dacă nu i s-ar fi comandat prăbușirea în apă, ar fi făcut ravagii printre cei care i-au expediat în lălmășii. „Snark”, la fel de neșus și necunoscut probabil progresele americane în materie de ghidaj electronic, a cotit-o cu 45° și s-a pierdut undeva prin păduri. Aji ghicit, desigur: Atlas, Snark și Thor sint numele rachetelor experimentale americane. Era firesc ca ecurile înregistrate (pe de o parte) și răsunetul internațional stîrnit de reușita experimentării rachetei intercontinentale sovietice (pe de altă parte) să-i pună pe gînduri pe strategii adevărați sau de cafenea din S.U.A.

Dar, să-i lăsăm să vorbească ei înșiși. Intr-un interviu acordat de dr. Libby, membru al comisiei americane pentru energia atomică, revistei „United States News and World Reporter”, în legătură cu situația științifer în țara sa și în Uniunea Sovietică, citim: „În U.R.S.S. unde savanții sint mai bine plătiți și unde populația este numai cu o treime mai mare decît cea din Statele Unite, există de 3 ori mai mulți ingineri. Contribuția rușilor în știință este foarte bună... Marea masă de tineri studenți sovietici trebuie să dea aproape în mod matematic cîțiva oameni de prim rang în domeniul științei.”

Dr-ul Libby are dreptate. Modul de viață sovietic dă în mod matematic noi cadre de oameni de știință, aproximativ la fel cum modul de viață american dă, la fel de matematic, specialiști — în rock and roll să zicem — sau în alte năstrugnice născociri ale unei civilizate.

„Asta să fie soluția? Sint doar savanți și savanți. Cei mai mulți din ei, cei care înțeleg să-și pună cunoștințele și munca în slujba pacii, știu la ce se pot aștepta în America, știu ce se pot aștepta la colțuri de diverse comisii de cercetare și de diferiți maccarthy. Cei-alții... Dar printre autorii lui Atlas, Snark și Thor nu se numără oare și savanții lui Hitler, autorii faimoaselor V-uri de odinioară, care au fost mai întii cu grijă ferii de înșcoare și apoi transportați cu onoruri în America?”

Oamenii de știință au nevoie de un anumit mediu. Oferă Statele Unite acest mediu și, în general, dezvoltării culturii? Dacă citește ziarele, dr-ul Libby nu poate să nu fi observat: în Alabama, poliția ocrotescă pragurile școlilor de pătrunderea elevilor și studenților de culoare, în timp ce în U.R.S.S., în cea mai mare dintre republici, R.S.F.S.R., învățămîntul secundar a devenit obligatoriu odată cu începerea noului an de școală...

Așa dar, fiecare cu recorderile lui, în materie de ku-klux-klan și rock and roll America este și rămîne fără rival...

pe drumurile Revoluției

Sintem recunosători
impresurilor care
ne-au purtat pe multe
din drumurile lui Vla-
dimir Ilici și ne-au pri-
lejit popasuri prin locurile unde, copil, ado-
lescent, în anii maturității și la sfârșitul vieții, a trăit Lenin. Ne
încerca de fiecare dată simțământul emoției.

de ION PAS

putea frînă speculațiilor? De ce sint
maltratați ucenicii de către mesteri?
De ce nu e tras la răspundere fabri-
cantul Lebedev din a cărui neglijență se
întimplă accidente care-i mutilază pe
muncitori? Este o rușine să gîndim să alunge din
oraș săracimea în loc să-i creze condiții de muncă și de trai
cît de cît omenești. „Să plece din tirgul nostru, pomegritorul!”
răcneau, trăgîndu-se de bărbi, gospodarii orașului, negustorii,
industriașii. „Cine este acest jurnalst care ne tot mustrează
că n-avem idealuri și că viața noastră se scurge inutilă în fața
samovarului?” își puneau cu năduf întrebarea anume cărturari
care declarau că nu vor să facă politică și că în orice caz nu
vintură idel ce-ar putea să-i arunce în surghiun, așa cum s-a
întimplat sau se va întimpla cu secretarul de judecătorie
Sklereenko, cu Lalaianț, cu Elizarov și cu alții. Mai cu seamă
idei marxiste, ca acei tînari Ulișnov care de vreo cinci ani s-a
pripășit aci și tot umbă între Petersburg și Samara unde s-a
înscris pe tabloul avocaților stagiați. Iși face și nu-și face
meseria, iar cînd și-o face — slujește numai interesele jărănilor.
Ha-ha, să-și iei diploma cu succes la Petersburg și să fii
pe de gratis avocatul mușicilor!

Știm, tovarășii, că între 1889 și 1894 Lenin a trăit cu familia
lui aci și în satul Alakaevka. De aceea am avut o tresărire tre-
cînd pe lingă tribunalul unde scria jalbe și pleđa pentru sără-
cimea împilată de moșieri. De aceea ne-am descoperit în fața
monumentului pe care i-l-a ridicat. Gîndul ne duce în casa de
lemn din satul care e la depărtare de cîteva zeci de verște de
oraș și în parcul de lingă ea, și pe malul lacului de dincolo de
parc și în pădurile inconjurătoare. Îi vedem cîntînd, scriind,
plimbîndu-se, pescuind și visînd. Îi vedem în mijlocul familiei.
Îi vedem cu prietenii. Avea 19 ani cînd a venit. Avea 24 ani
cînd a plecat pentru ultima oară de acolo și de aci, multîndu-se
la Petersburg de unde, după trei ani, în răsîmputul cărora după
ce va cutreiera Elveția, Franța și Germania, va trebui să por-
nească în deportare.

Gîndul ne aduce la locul unde ne găsim, în Samara (azi,
Kuibîșev) și împreună cu el, cu prietenii lui, acei tînari intelec-
tuali de care se lepădau semenii lor, luăm parte la ședințele
cercurilor ilegale, citim în manuscris tălmăcirea „Manifestului
Comunist” făcută de el, îl ascultăm referatul cu privire la
„Noile schimbări în viața țărănească”.

Mihail, gîndul constată că nici de data aceasta, în anul din
urmă al șederii lui Lenin aci și anul cel dintîi al sosirii lui

Voiau să părăsească mai repede întinderile albe ale Siberiei
unde stătuseră aproape trei ani, să ajungă la Ufa unde Nadejda
Konstantinovna trebuia să rămîna încă un an căci nu-i expirase
termenul de oșindă. Vola Lenin să la cit mai grabnic legătură,
la Petersburg, la Moscova cu prietenii, să împrime însuflețire
nouă muncii comune. E de lucru pentru că chiar și-n capi-
tala Bașkiriei unde se găseau tovarășii încercați care, din păcate,
s-au împărțit în grupuri. Trebuie să-i lămurască asupra nevoii
de-a se uni din nou.

Uite-i că au venit ei înșiși, E. Tiurupa, e Sviderski, este
Krohmali. „Uite, v-am căutat prin șase hoteluri pînă v-am găsit!”
Îngăimă gîndul cel din urmă.

Le pregătește ceaiul, Krupskaja.
Cum au dus-o în surghiun? Cu cine s-au întîlnit acolo? Pe
aci treaba ar merge bine dacă — vorba populară — n-ar merge
rău. Au necazuri cu frații Plaskin cu Saltikov, cu Kveartkovski.
Buni tovarășii, dar e oarecare învălășeală în capul lor. Nu se
înțeleg asupra căilor ce-ar trebui urmate. E bine că a venit
tovarășul Ilici la Ufa pentru a pune rînduială în gîndurile și
în rîndurile grupului. Sîd doar cîteva zile și pleacă? Păcat. Da,
într-adevăr, se impune să vadă ce mai este la Moscova, la
Pskov, în capitală. A, se întoarce? Bine, foarte bine. Le va fi
de folos prezența lui chiar și-n felul acesta. În lipsa tovarășului
Lenin vor veni să ceară sfaturi tovarășii Krupskaja. Tînguindu-
se de dihonă care a pătruns printre ei au uitat să-i aducă
la știință un lucru care-i va bucura: au fost puse la atelierul
căilor ferate bazele unui cerc de muncitori social-democrați.
Deocamdată numărul lor e mic, doisprezece, dar există perspec-
tiva mării cerului dacă...

Dacă stăpînirea de la calea ferată și jandarmii nu vor dez-
lînțați urgia, dacă ei, conducătorii, intelectuali mai vechi, se
vor stringe într-un singur mînunchi.

Există cu atît mai temeinice nădejd pentru dezvoltarea activi-
tății marxiste printre oamenii de la calea ferată cu cît în
fruntea cercului e un muncitor constînt, harnic și curajos. Îl
cheamă Iakovov. Cînd îl va cunoaște pe Iakovov, se va incre-
dîna și tovarășul Lenin că Iakovov este un revoluționar devotat
cauzei (!).

Pășim încet. Vorbim aproape-n șoaptă.

Lenin a plecat. A sosit în răsîmput, ilegal, la Moscova, la
Petersburg, la Riga. Ilegal, căci nu avea voie să locuască în
aceste orașe, domiciliul lui forțat fiind la Pskov unde îl va avea
sub supraveghere poliția. A lăzbit să se sustragă ochilor ei, să
aibă întîlniri pe care și le propunea și astfel să ia măsuri în
vedere pregătirilor pentru convocarea Congresului al II-lea al
partidului, să-și asume redactarea publicației „Rabocaja
Gazeta”, să organizeze în satul Ermakovskoe o constîntuire cu
17 deportați politici marxști. A scris articole, recenzii, referate,
a tipărit broșuri cu studiul ale sale. Este în el o dorință de
muncă înfrigurată, care se transmite și celor din preajma sa.
Partidul trebuie întărit. Șovăilele, confuziile trebuie să fie în-
lăturate. Dar iată că, înapoiundu-se încă o dată, în mal, la
Petersburg, și se dă de urmă și este arestat. Treabă proastă,
căci abia dobindise pașaportul pentru strătînărie peste două
luni e se încheia termenul de surghiun. Dacă e dat în judecătă
și condamnat, dacă i se anulează autorizația de plecare? Nu;
scapă cu o detenție de numai două săptămîni și-i rămîne și
pașaportul.

Călcăm cu pași sîșioși, ca și cum în odaia alăturată s-ar găsi
Nadejda Konstantinovna. Ușor nu i-a fost să se despărta, abia
înapoița din Siberia, de tovarășul ei, dar este și ea revoluționa-
ră și știe că, mai presus de interesele personale, stau cele
ale cauzei.

Poate că în vremea aceasta lucrează la traducerea unei cărți
a lui Kautski pe care o face în colaborare cu Lenin. Poate că-l
scrie lui Ilici o scrisoare, informîndu-l despre ce se mai în-
timplă la Ufa. Are o veste bună: a început munca de organi-
zare și în unele din vecinătățile orașului. Ori poate că este
într-o slătuire politică cu aceiași tovarășii intelectuali între care
gheața neînțelegerii s-a topit. Sint prezenți și se bucură de
acest fapt bătrîna Cetvergova care ține o librărie, lucrătorul
legător, firav, căel e tuberculos, Krilov, o felceriță de la uzina
Ust-Katav, muncitorul de la calea ferată Iakovov. Bravul și
bunul Iakovov este bucuros nu numai că vrajba a pierit între
marxștii cu știință și țărăni, dar că și nevastă-sa, Natașa, care
îi făcea înainte zile grele acasă pentru convingerile lui, îi îm-
părtășește acum vederile.

(1) „În 1905 Iakovov a fost președintele republicii care se con-
stituisse la Ufa, dar apoi, în anul următor, a fost spînzurat în
închisoarea din Ufa. El muri în curtea închisorii. În timp ce în-
treaga închisoare cînta; deînții cîntau în toate celele și ju-
rau că nu vor uita moartea lui, că nu o vor ierta”. (N. K. Krup-
skaja).

Belșugul toamnei

Din calendarul Lunii prieteniei 1957

Poporul nostru se pregătește să în-
tîmpine tradiționala Lună a prieteniei
romino-sovietice.

Anul acestui Luna prieteniei se des-
fășoară sub semnul celei de-a 40-a
aniversări a Marii Revoluții Socialiste
din Octombrie — eveniment de uriașă
însemnătate internațională.

În întreaga țară, pregătirile pentru
marea sărbătoare sint în plină des-
fășurare. Manifestările ce vor avea loc,
vor da posibilitate maselor largi să cu-
pnoască realizările oamenilor sovietici
în toate domeniile de activitate. În
Luna prieteniei din acest an vor avea
loc Zilele științei și tehnicii sovietice.

Cu acest prilej, oameni de știință și
specialiști în diferite ramuri ale tehni-
cii vor înfățișa înaltul stadiu de
dezvoltare a științei sovietice.

Pentru Săptămîna cărții sovietice,
editurile au sub țipar o seamă de tra-
duceri din literatura beltricită și
științifică sovietică.

Colectivele teatrale din Capitală și
din țară pregătesc noi spectacole din
repertoriul dramaturgiei ruse și so-
vietice, ce vor fi prezentate în pre-
mieră sau în reluare în Săptămîna
teatrului și muzicii sovietice. Printre
premierile pe care spectatorii bucu-
reșteni le vor putea viziona se numără
„Tragedia optimistă” de Vsevolod Viș-
nevski, „Ne vom aduce aminte” de A.
Galici, „Uraganul” de Bil Beloțer-

kovski, „Galeașca de aur” a lui Leonid
Leonov, „Hotel Astoria” de Al.
Stein ș.a.

Un larg ecou a trezit în rîndul
membrilor formațiilor artistice de
amatori organizarea Festivalului artis-
tic „Prietenia romino-sovietică în
cîntec și dans”. Sute de ansambluri
corale și echipe de dansuri de orașe
și sate și-au îmbogățit repertoriul și
se pregătesc să participe la întrecerile
din cadrul acestui festival.

În cîntecul Lunii prieteniei au fost
organizate două concursuri populare,
dotate cu importante premii: un con-
curs de creație literară, muzicală și de
artă plastică pentru amatori și un
concurs literar-ghicitoare cu tema:
„Să cunoaștem literatura popoarelor
sovietice”.

În majoritatea regiunilor țării sint
în curs de pregătire festivitățile de-
dicăte unor republici uniunale sovie-
tice, ce vor contribui la cunoașterea
multilaterală a acestor republici.

În numeroase orașe vor fi organi-
zate gale ale filmului sovietic.

Consiliile regionale și raionale
A.R.L.U.S., în colaborare cu institu-
țiile culturale și celelalte organizații
de masă desfășoară în aceste zile o
activitate intensă pentru buna pre-
gătire a manifestărilor Lunii prieteniei.

M. C.

Aplicațiile și implicațiile chiberneticii

O știință și o tehnică nouă, dezvoltate
în ultimii zece ani și cunoscută
sub numele de chibernetică, au produs
o adevărată revoluție în domeniul con-
strucției de mașini, revoluție ale că-
rei efecte s-au făcut simțite și în sec-
toare care pînă nu de mult păreau a
fi rezervate spiritului omenesc. Într-a-
devăr, cine ar fi crezut că se pot cons-
trui mașini care să îndeplinească fun-
cțiile de traducător și contabil, de ma-
tematician și bibliograf, de planifica-
tor și stenodactilograf — sau mașini
care să joace şah mai bine decît
construcții lor, să compună versuri
și muzică sau chiar să scrie... scri-
tori de dragoste?

În trecut asemenea mașini au apărut
doar în unele lucrări literare cu
caracter fantastic. Este de pildă,
cine cunoscut robotul scriitorului, căl-
c, Capek, după cum sint cunoscute
mașinile „evolubile” despre care
scrie S. Butler în „Erewhon”. Puținele
automate care au fost construite în-
tîmplînd operații foarte simple, a-
cunci cînd nu erau decît simple inselă-
cuni. Din prima categorie face parte
leul construit de Leonardo da Vinci;
cînd regele Francisc I al Franței a
venit în vizită la Milano, la ducele
Lodovico il Moro, un leu mișcat de
rezoarte a înaintat pînă la scaunul
regelui, unde s-a oprit, s-a aplecat și
a lăsat să-i cadă din pieptul atînci
deschis flori de crin. Din cea de a
doua categorie face parte veștile ju-
cător de şah al mecanicului Maelzel,
automat în care stătea bine ascuns
un... piic.

Realizările de pînă acum ale tinerii
științe a chiberneticii depășesc uimitor
nu numai orice creație anterioară a
tehnicii automatizării, dar chiar ima-
ginația fecundă a scriitorilor de lite-
ratură fantastică. Savanții biologicieni
au creat o „inimă” chibernetică și
încearcă să construiască un „creier”
chibernetic. Într-un asemenea „creier”
se asociază organe de atenție (de ex-
emplu celule fotoelectrice), cu organe
de memorie artificială (de exemplu,
benzi de magnetofon), într-un montaj
care să asigure combinarea după anu-
mite reguli a datelor înregistrate și
atingerea rezultatelor respective.

Prin laboratoarele de cercetări cir-
culă acum „broaște testoase” și „șoa-
reci” chibernetici. O „broască testoa-
să” chibernetică a fost construită și
la Institutul de automatică și teleco-
municații al Academiei de Științe a
Uniunii Sovietice. Broasca se țîrăște
pe dusmea cîntînd lumina, se întoar-
ce din cînd în cînd în jurul axei sale,
șovăie și apoi la o hotărîre, ea stă
semnaltă, prețîndu-se moartă, dacă
este atinsă sau îi se vorbește cu glas
său. Tot în U.R.S.S., candidatul în
științe tehnice V. I. Ivanov a construit
un „șoarece” chibernetic, care este în
stare să găsească și să țîmă mîntă
drumul cel mai scurt pentru a ajunge
dintr-un capăt în altul al unui labi-
rint. La Expoziția industrială uniona-
lă de la Moscova a fost prezentată o
schemă a cărei realizare va permite
menținerea unei ordine stricte a soli-
citațiilor în cazul aglomerării centra-

lelor telefonice evitînd repetarea za-
darnică a formării numărului dorit.
Prin extindere, o asemenea schemă va
fi în stare să dirijeze funcționarea u-
nor anumite procese tehnologice și
chiar a unor uzine întregi.

O atenție deosebită este dată în pre-
zent acelei ramuri a chiberneticii care
se ocupă cu dispozitivele automate de
reglare a funcționării mașinilor. Cu
ajutorul unui asemenea dispozitiv —
numit „extremal”, deoarece caută și
alege valoarea maximă sau minimă
cea mai potrivită într-o funcționare —
se poate menține consumul de aer care
să asigure funcționarea cea mai eco-
nomică a unui cazan de aburi sau se
pot asigura condițiile optime de des-
fășurare a unui proces chimic.

La expoziția de aparate noi a Insti-
tutului unional de automatică și tele-
comunicații a fost prezentat un „re-
gulator pneumatic de explorare”, care
găsește și menține cea mai convena-
bilă viteză de zbor a unui avion. Noul
dispozitiv lucrează cu aer comprimat
și a fost construit de aspirantul I. I.
Ostrovski.

Cum funcționează acest regulator?
O instalație specială urmărește con-
tinuu acul arătător al aparatului care
indică consumul de combustibil pe
kilometrul de drum. Dacă acul se
mișcă în sensul care arată creșterea
consumului de combustibil, instalația
de explorare declanșează imediat un
mecanism care acționează clapeta ce
dozează alimentarea motorului cu
combustibil. Dacă totuși arătătorul
continuu să indice un consum înalt în
creștere, mecanismul schimbă sensul
de rotație al clapetei. Regulatorul con-
tinuu să facă aceste operații de „ex-
plorare” pînă cînd găsește cel mai
redut consum de combustibil pentru
viteza dată. Avînd capacitatea de a
urmări, a compara și a lua hotărîri,
regulatorul îndeplinește o funcție de
logică pură, considerată înainte ac-
cesibilă doar omului. Și acest regula-
tor este deci un tip de instalație chi-
bernetică. Fotosirea dispozitivelor de
reglare extremale reprezintă una din
tendințele înnoitoare în lupta pentru
progresul tehnic din industria sovie-
că. Asemenea dispozitive nu trebuie
confundate cu regulatoarele obișnuite,
cum este de exemplu vechiul regula-
tor Watt pentru mașini cu abur. Pe
cîtă vreme acesta este o construcție
simplă, care limitează orbește turajul
mașinii la o anumită valoare maximă,
noul dispozitiv automat „învață” și
au capacitatea de a alege dintr-un
multe situații pe cea mai convenabilă,
cîmpind într-o anumită măsură un gen
de acțiune a creierului omenesc.

O aplicație interesantă a chiberneti-
cii a fost realizată de colectivul con-
ducător de V. A. Ilin, doctor în științe
tehnice, cu privire la controlul sonde-
lor petrolifere din „Al doilea Baku”,
cum este numită regiunea bogată în
petrol din Republica Tatară și Baș-
kiriei. Sondele respective se află la
mare depărtare unele de altele, pînă la
doi kilometri; clima, este foarte defa-
vorabilă — vară extrem de călduroasă,
iarna foarte aspră. Pentru a ușura

munca operatorilor controlori s-a
creat un post de control unic, de
unde un dispacer urmărește comod ac-
tivitatea fiecărei sonde în parte. Sem-
nalizatori automați arată în fiecare
moment nu numai cum funcționează
sondele, dar și care este producția
fiecăreia. Controlul și comenziile res-
pective se fac prin unde electromagne-
tice, iar pentru a putea deosebi o son-
dă de alta, fiecare are o frecvență de
emisie proprie.

În prezent numeroși savanți din mai
multe țări lucrează intens pentru a
face cît mai folositoare aplicațiile chi-
berneticii. Anul trecut acești savanți
s-au întîlnit pentru prima dată la un
congres internațional, care s-a ținut
în orașul belgian Namur. Este sem-
nificativ faptul că S.U.A. nu a trimis
la acest congres nici pe savantul Nor-
bert Wiener care în anul 1948 a
scris vestita carte „Chibernetica”,
sau comanda și legătura dintre orga-
nismele vii și mașini” — și nici pe
savantul K. Shannon, creatorul pri-
mei „broaște testoase” chibernetice.
Participanții la congres au acordat
multă atenție rapoartelor prezentate
de delegația sovietică, în frunte cu
V. A. Ilin. Unul dintre rapoarte a fost
dedicat traducerii de texte dintr-o
limbă într-alta cu ajutorul mașinilor
electronice de calculat. Se știe că în
domeniul construcțiilor de asemenea
mașini Uniunea Sovietică ocupă un
loc de seamă pe scara mondială. Pe
cîtă vreme traducerea chibernetice ob-
ținute în S.U.A. au fost efectuate
după texte anume alcătuite cu fraze
simple, traducerea obținute cu mașinile
sovietice au fost făcute după texte
științifice și tehnice curente.

Chibernetica este o știință atît de
tînără, încît nu trebuie să pară curios
faptul că ea nu are încă o definiție
detaliată, cu delimitări precise, unanim
admise. Născută la granița multor
științe, ea nu are încă frontiere bine
conturate. În această știință fizica se
împetește cu biologia, matematica cu
fiziologia, automatizarea cu anatomia
creierului, telecomunicațiile cu teleco-
municațiile cu procesul gîndirii.

Ce înseamnă înaltă aceste ramuri de
știință atît de depărtate la prima ve-
dere unele de altele? Este dorința sa-
vanților de a descoperi analogii sa-
vanților în procesele care au loc în or-
ganismele vii și în cele mai complica-
te instalații automate; este posibilită-
tea de a exprima unele legi ale feno-
menelor fiziologice în formule matema-
tice; sint apoi încercările de a studia
unele funcții ale organelor vii pe
modele meinsuflețite.

Școarța creierului omenesc cuprinde
vreo zece miliarde de celule, pe cînd
cele mai mari calculatoare electronice
au abia cîteva zeci de mii de lămpii.
Mașinile chibernetice nu vor putea
înlocui niciodată în întregime creierul
omului, dar atunci cînd ele vor fi
construite din sute de mii sau chiar
milioane de lămpii electronice, ne pu-
tem aștepta că se vor obține rezultate
extraordinare, la care astăzi nici nu
ne gîndim!

Dem. Urmă

Apărarea Petrogradului, pictură de A. A. Deinek

glonte în piept cu scopul de a-și ridica viața”.

Punem prietenilor noștri o întrebare:
— N-am putea, înainte de-a merge mai departe, să parcurgem
orașul, să trecem pe Pervaia gora și pe Novo Komissariatskaja
unde-a locuit Lenin, să vedem Universitatea unde a învățat el
și, de asemenea, pe cheiul unde a trădit Gorki, pe lingă casa
lui Derenkov, pe lingă brutăria lui Semenov?

Ni se răspunde că este cu puțință, dar că pentru aceasta ar
trebui să renunțăm la avionul care ne adusese și să așteptăm
altă cursă. Nu era cu puțință.

La Krasnoarsk am ajuns după cîteva ceasuri.
Lenin a ajuns aci după zece ani, în drum spre
satul Șușenskoe unde îl fusese rînduită șederea.
Ger compulit. Lumina solară orbitoare. Ca și la
Kazan, rotîndu-ne prin aer, am văzut insulșările
marilor furnale — opera comunismului și-a lui
Vladimir Ilici. Aci s-a oprit el. Aci a revenit, cu și fără voia
autorităților, timp de aproape doi ani, pentru a se întîlni cu alți
deportați și pentru a folosi, în interesul studiilor, cărțile din bi-
blioteca negustorului Iudin.

Tovarășii de viață, pentru toată viața, îi va fi Nadejda
Konstantinovna Krupskaja. Oamenii stăpînirii îi vor urmări cu
ochi înveninați mișcările și-l vor răscoli casa, biblioteca, îl vor
supune unor interogatorii nerodate. El va continua să scrie arti-
cole și studii care vor limpezii probleme încurcate; va avea în-
tîlniri; va pune în discuții tot patosul convingerii; va trimite
prietenilor din închisoare împertului și din emigrație, îndemnul
întîlcărat — să nădăduiască; le va arăta drumul adevărat al
luptei și izbînzii. În ceasurile de odihnă, va merge la vinătoare,
la pescuit, va sta pe indelete de vorbă cu țărăni a căror existen-
ță o va cerceta, ale căror drepturi le va apăra.

Stim, tovarășii. Ne-aflăm la Kuibîșev, oraș care
a înaintat de-a purta numele unuia dintre marii
eroi ai Revoluției se numea Samara. Oraș vechi
al Rusiei, cunoscut nouă din lecturile tineretii.
Gorki și alți scriitori l-au descrii. E astăzi un
oraș cu bulevarde largi, cu edificii armonioase,
cu parcuri și monumente, cu oameni robuști, veseli, cu fabrici
și uzine. Am reținut din avion barajele gigantice. Era cîndva
o așezare de oameni necăjiți, de burghezi plictisii, de negustori
rapaci, de cărturari în majoritatea lor țără orientare. Ni i-a
zgrăvit Gorki în articolele pe care, spre supărarea păturii
așa-zis ridicate și a autorităților, le publica în gazeta locală.
Venise aci, în 1894, la începutul lui Koroletko, îndrumătorul
atent al celor dintîi pași ai lui în literatură. Venise și tulburase
trîndăvia cirmacilor, denunțase matrapazăciunile lor mai mari
sau mai mărunte. De ce sint nevoiți oamenii să inoate în praf
și în noroale? De ce se fac nereguli la spitale? De ce nu se

Gorki, prietenii, tovarășii de mai tîrziu, de luptă, nu s-au cunos-
cut, deși sintem încredințați că Ilici citise folietoanele și însem-
nările pe care Gorki începea să le publice în gazeta locală.

Eram în ziua următoare la Ufa, capitala Baș-
kiriei. Căltărisem toată noaptea în tren, înso-
țit, ajungînd, am refuzat odihna. Voiam să cunoaș-
tem cît mai mult, mai adine, țara și înfăptuirile
ei. Aveam ce să vedem în orașul de reședință,
în împrejurimile lui, și mai departe, în satele
prin care am trecut pînă la rafinaria Nova Ufinsk, lingă
care s-a creat un oraș nou, pînă la Tuimazi unde este
cel mai important centru petrolifer. Construcții industriale,
școli, case de cultură, locuințe pentru muncitori, parcuri, teatre,
monumente. Gazdele ne priveau printre genele ochilor în formă
de migdală iar cînd se încredințau că într-adevăr realizările
lor stîrnesc admirația noastră îi se lumina figura și rideau
bucuroși.

Spuneau:
— Toate acestea au fost cu puțință la noi, care eram un popor
de păstori și nomazi, numai pentru că l-am ascultat pe Lenin;
pentru că ne-am alăturat popoarelor sovietice. Vă rugăm să
poziți la casa unde a locuit el cu Nadejda Konstantinovna,
cînd s-au înapoiat, în 1900, din deportare.

Vizităm casa devenită muzeu. O curte mică. O casă mică.
Jos, două cămăruțe. O scară îngustă, răsucită ca un burghiu,
duce la etaj în alte două încăperi mici. Odaia de mîncare;
odaia așa numită de primire, slujind totodată și de birou; sus,
o odăia în care dormea mama Nadejdei și încă una în care
dormeau soții. Mobilier încropit cu mijloace pe sponci. Pături
de fier, scaune cu spețează, masa de lucru și cea de sufragere
din lemn simplu. Mai mult loc la biblioteca în care, în rafturi,
au rămas cărțile Krupskiei. Pe pereți, fotografii: ea, Lenin,
amîndoi împreună cu mama Nadejdei Konstantinovna, tovarășii
de luptă din exil și din Bașkiria. Reviste, ziare, manifeste, unele
tipărite, altele multiplicare la hectograf.

Pășim cu frunți descoperite: vorbim cu glas scăzut. Ni se
pare că, glăsuind mai tare și apăsînd mai tare pe treptele în-
guste, pe podeaua de scinduri ceruite, vom tulbura liniștea loca-
tarilor.

„Ei abia au sosit și sint încă înfrigurăți și ostensiți de drum.
Nu e lucru ușor să străbăți cu sania, în februarie, sute de verște
de-a lungul fluvului Enisei. E drept, purtau pisleri, sube și
haine călduroase dar fulgii înghețați de nea șchiuiau obrazii.
Dacă n-ar fi zburat cați de la sanie într-o goană dezlănțuită
poate că vîntul nu ar fi rețezat răsufarea. Însă călătorii îl în-
deamnău pe vizituri: „Mai repede! Mai repede!”. Vladimir Ilici
își scoate din cînd în cînd miinile din manșonul pe care i-l
dăduse mama Nadejdei Konstantinovna, potrivira în jurul lor
păturile, rostea o glumă pentru a le sfîrni dispoziția. Dădea asig-
urări: „Ajungem în curînd”. Îi îndemna din nou pe vizituri:
„Mai repede! Mai repede!”.

A 12-a sesiune și dezarmarea

Discuțiile subcomitetului comisiei O.N.U. pentru dezarmarea de la Londra s-au întrerupt, dar aceasta nu poate înlesni așteptarea continuării schimbului de vederi în viitorul cel mai apropiat. Nu s-a încheiat decât o rezoluție care rezumă, într-o manieră dreaptă și echilibrată, pozițiile celor două părți. Întrucât, după cum se știe, au fost în discuție zilele următoare ale atenției opiniei publice internaționale. Nu era, după cum se știe, vorba de o rezoluție care să fie prezentată la Londra ar fi foarte dispuse să o considere ultima. Problema în joc este însă prea importantă pentru a fi îngropată în paperașeria uzuală și a apelului universal pentru dezarmare este prea puternic pentru ca să nu răzbată prin viața urechilor occidentale.

Pină atunci, Uniunea Sovietică și-a luat sarcina de a menține treaz interesul Organizației Națiunilor Unite pentru dezarmare și de a face din această problemă unul din primele și principalele puncte ale ordinii de zi ale celei de a XII-a sesiuni ordinare. Sobolev, reprezentantul U.R.S.S. la Lake Success, a adresat la 12 septembrie prezidentului comisiei O.N.U. pentru dezarmare o scrisoare prin care cere convocarea în viitorul cel mai apropiat a acestei comisii pentru examinarea raportului asupra lucrărilor de la Londra. Scrisoarea subliniază necesitatea prezentării la timp a raportului, pentru ca cea de a XII-a sesiune să poată examina problema dezarmării chiar de la început.

Cererea sovietică corespunde unui punct de vedere generalizat în ultima vreme printre puterile care nu fac parte din comisia de dezarmare și care, pe bună dreptate, socot că examinarea problemei dezarmării merită o mai vastă audiență. Este, de pildă, cazul Indiei, al cărei reprezentant permanent la O.N.U. a cerut printr-o scrisoare adresată secretarului general Hammarskjöld ca problema dezarmării să fie programată ca prim punct al ordinii de zi ale celei de a XII-a sesiuni a Adunării Generale, aducând concomitent această cerere la cunoștința membrilor

comisiei de dezarmare și a reprezentanților statelor membre ale O.N.U. Reprezentantul Indiei a cerut de asemenea, extinderea componenței comisiei și subcomitetului ei de dezarmare.

Se știe că din comisia de dezarmare fac parte delegații celor 11 state din Consiliul de Securitate și de legatului Canadei; iar din subcomitet fac parte numai delegații U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii, Franței și Canadei. Încă în declarația sovietică din 27 august, delegatul U.R.S.S. a cerut lărgirea ambelor organe. Dezarmarea este întru-adevăr o problemă prea importantă pentru ca discutarea ei să fie limitată exclusiv la marile puteri sau la membrii Consiliului de Securitate. Dar cererea sovietică nu a fost împărtășită de celelalte delegații care vor să mențină oarecum un monopol în tratarea problemei. Ea a trezit însă un ecou profund în opinia publică mondială și alături de India, împărtășită de numeroase alte state, constituie un prim răspuns favorabil.

De bun augur

În octombrie vor începe la Washington tratative între reprezentanții Departamentului de Stat și ambasadorul sovietic în S.U.A. Ne găsim deci în fața unui început promițător, pentru că vechiul și insistențios dezerat sovietic de stabilire a unui sistem permanent de contacte în toate domeniile a fost în cele din urmă considerat util și călă a viitor pe calea punerii în practică.

Odiseea diplomatică a pășoarelor tratative este destul de lungă. Abia la 24 iunie și ca răspuns unor repetate oferte sovietice de a se întreprinde o apropiere în domeniul culturii și tehnicii, guvernul Statelor Unite a propus printr-o notă încheierea unui acord principal cu privire la schimbul regulat de emisiuni radiofonice și de televiziune, care să aibă scopul de a transmite de informații și idei cu privire la evenimentele internaționale. Răspunzând la 26 iulie, guvernul sovietic recunoștea folosul unui asemenea schimb, dar sublinia că el nu poate fi limitat la cadrul restrâns al propunerii americane. Nota sovietică atrăgea atenția asupra pedicilor puse de autoritățile americane vizitelor oamenilor de știință, tehnicienilor, sportivilor și turiștilor — printre altele și luarea amprentelor digitale. De aceea, guvernul sovietic propunea ca schimbul de emisiuni să fie examinat odată cu întregul complex al problemelor contactelor culturale dintre cele două țări, odată cu înlăturarea obstacolelor artificiale create de partea americană.

Memoriul din 16 august al Departamentului de Stat acceptă principialmente tratative în problema dezvoltării contactelor și legăturilor dintre U.R.S.S. și S.U.A., dar negă existența pedicilor și restricțiilor din partea americană. Se știe că realitatea este cu totul alta, dar atunci când se clădesc bazele viitorului este bine uneori să se treacă cu vederea tot ce a putut fi un obstacol în trecut. De altfel, s-a anunțat recent posibilitatea renunțării la luarea amprentelor digitale, măsură care jignește puțin și susceptibilitatea unor ahații nordatlantici ai S.U.A.

Animat de un spirit considerabil mai larg, memoriul sovietic din 12

Moscova, 4 septembrie, ora 7,45

Avionul, pilotat de Ivan Vlasovici Orlov, se desprinde de pista de beton a aerodromului Vnukovo. Un viraj spre dreapta și ne îndreptăm spre vest. După șapte minute de zbor, intrăm în nori. Viteza crește mereu. Deasupra se vede cerul albastru, pur. Zburăm la 10.000 de metri deasupra Smolenski-mele. Îmi lipesc fața de geam și zăresc printre nori locuri cunoscute: Vianna, Holm-Jirkovski, Beline... Cu 30 de ani în urmă, copil fiind, pășeam vitele pe undeva pe aici, pe izlazurile satului Grișkovo.

Piloții englezi s-au mai înviorat. La Moscova, cînd vremea de aproape două ore Londra anunță că nu ne poate primi din pricina timpului nefavorabil, englezii erau cam abătuti. Părea că sint jenați pentru lipsa de ospitalitate a capitalei lor.

În avion e liniște: călătorii citesc ziare, reviste. Curînd ni se servește dejunul.

Îndată ce am trecut granița, aviatorii englezi au intrat în cabina pilotului. Lockheed, Dayl — sint niște flăcăi înalți, bine făcuți. Shelling e puțin mai scund, iar sub mustașa-i roșcată descoperi mereu un zîmbet plin de voioșie. Vorbește destul de bine rusește și ne roagă să-i spunem, nu știu de ce, Vasili Vasilievici Shelling pe zbură pentru a doua oară cu „TU-104” pe ruta Moscova-Londra.

S-au scurs două ore și 13 minute. Zburăm deasupra Berlinului. Se vede clar aerodromul Tempelhof. De la Londra aflăm că vremea se îmbunătățește, dar că, deocamdată, deasupra capitalei britanice mai slăruie totuși ceața.

Trecem granița olandeză. În ciuda vîntului puternic, zburăm cu 750 km pe oră. De la înălțimea de 10 kilometri se vede bine peisajul tipic olandez: bucați mici de pămînt cultivat, asemenea pătrățelelor unei mese de șah. Orice porțiune de teren e folosită.

Ne apropiem de mare. Orizontul se învâluie treptat în ceață. Deasupra Mării Mediterane totuși este acoperit de un văl. Apar două avioane de vîntoare cu reacție engleze, care ne însolesc o bucată de vreme, apoi dispar. Din Londra ni se comunică că vremea s-a îmbunătățit. Toți sint bine dispuși. Bugeav, foarte vesel își pune pe cap cascheta unui aviator britanic, duce mîna la cozorcu și mi se adresează:

— Londra, Londra, putem ateriza?
— Eu îi răspund pe același ton:
— Fifty four thirty eight — 5438! You may land — puteți ateriza!

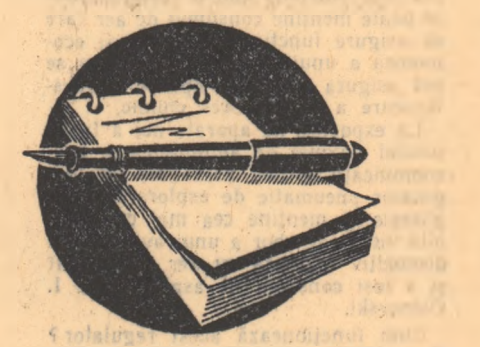
Londra, 4 septembrie, ora 11,34

La ora 11 începem aterizarea. Ne culfîm în ceață. Se face din ce în ce mai întuneric. La 1000 de metri vizibilitatea este întreruptă. Deducem se văd fișile verzi și roșcate ale clmpurilor, păduri ca niște pete verzi întunecate, așezări omenești. Cînd ne apropiem de aerodrom ni se deschide în față panorama uriașă a capitalei engleze, traversată de panglica lucitoare a Tamisei, cu podurile ei.

E la 11 și 34 de minute, după ora Moscovel (8,34 după ora Londrei — n.r.). Prima etapă a călătoriei a durat trei ore și 49 de minute. Plouă mărunț. Avionul a aterizat foarte departe de gara aeriană. Sintem întîmpinați numai de persoane oficiale și de reprezentanți coloniei sovietice. Au venit și trei corespondenți de la B.B.C., „Times” și televiziune. Am prilejul să asist la o scenă curioasă: pe dedesubtul aerodromului trece un tunel din care în imediata apropiere a avionului nostru ies mereu mașini de serviciu și autobuse. După cum am aflat mai tîrziu, călătoria cu aceste autobuse era pentru mulțimea de curioși londonezi singura posibilitate de a vedea, măcar de la distanță, avionul nostru.

Din nou o înfrîiere. Se prevăzuse ca esala la Londra să fie doar de o oră și jumătate, dar am stat două ore și un sfert.

septembrie enumeră o serie de probleme care ar trebui examinate în cursul tratativelor de la Washington și care sînt de domeniile economiei, comerțului, științei și tehnicii și subliniază că stabilirea unor contacte permanente în aceste domenii ar contribui la crearea unei atmosfere de încredere în relațiile dintre state, ar duce la întărirea prieteniei și înțelegerii dintre popoarele sovietic și

american, le-ar permite să se cunoască mai bine unul pe altul și ar contribui la îmbunătățirea relațiilor dintre U.R.S.S. și S.U.A.” Nu se poate ști de pe acum dacă Departamentul de Stat va fi de acord să îmbrățișeze ansamblul domeniilor propuse de Uniunea Sovietică. Dar chiar numai un acord parțial ar fi de bun augur și ar arăta că lucrurile se îndreaptă pe calea cea justă. În tot cazul, nu se poate nega că hotărîrea Departamentului de Stat de a restabili legăturile cu U.R.S.S. constituie un puternic indicu că ideea unei apropieri își face tot mai mult loc în opinia publică americană și că aceasta va slîrși prin a-și impune punctul său de vedere, care este al conviețuirii și colaborării digitale.

Pentru lămurirea opiniei publice occidentale

În timpul unui scurt pasaj la Keflavik, A.A. Gromiko, șeful delegației sovietice la a 12-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., a răspuns întrebă-

E ora 1 și 50 de minute. Ne îndreptăm spre start. Nimeni dintre gazde nu ne însoțește, numai muncitorii de la aerodrom lătură bălăște și șepci, iar la punctul de dispeceri al gării aeriene s-au strîns cîva funcționari. La 13.55 ni se dă plecarea. Echipajul a fost schimbat; avionul și pilotajul acum de Boris Pavlovici Bugeav.

Insulele britanice au rămas în urmă. Zburăm la 10.500 de metri spre orașul Keflavik din Islanda. Marea ne este ascunsă vederii.

Se înfrîipă o convorbire prietenească. Lockheed ne spune că e aviator de șaptesprezece ani. În timpul războiului zbura pe avioane militare grele, a luptat în Africa, Germania și Japonia. Călătoria cu „TU-104 A” — Capacitate mare, aspect impunător, formă clasică și înmușă aia înălțime redev, simplitate în conducere — ne spune Lockheed într-o rusească stilită.

Nu-i rămînem dator și la rîndul nostru, lăudăm aerodromul din Londra, utilarea lui tehnică. Ceea ce am reușit să vedem acolo, în scurtul rătăcire petrecut la Londra, e într-adevăr vrednic de admirație.

Printre nori se zăresc acum apele cenușii întunecate ale oceanului, învolburate de crestele cîrînte ale valurilor. Radiotelegrafistul de bord Metiolkin ține permanent legătura cu Islanda și Moscova.

Pe ocean apare o navă mare. Englezii ne explică că e o bază plutitoare cu radiolar, într-adevăr, după ce zburăm deasupra acestui punct, ofițerul timonier Akimos ordonă pilotului să facă o mică modificare în direcția de zbor.

Keflavik, 4 septembrie, ora 16,35

Ne apropiem de Islanda. Avionul coboară. Tărîmul e jos. Mai departe se văd dealuri care se transformă treptat în munți. Aterizarea pe aerodromul Keflavik prezintă mari dificultăți: nu cunoaștem intrările; de pe sol se dau indicații radiotelegrafistului, în cazul nostru lui „Vasili Vasilievici” care, la rîndul lui, le comunică lui Bugeav. De altfel, calculele preliminare pentru aterizare au fost efectuate încă în timpul pregătirilor în vederea traversării.

La 16,35, ora Moscovel, am sosit la Keflavik. Cu toate că în aceste ultime clipe am trecut îngrijorat, am reușit totuși să admir peisajul unic, cu ghețurile caracteristice. Am străbătut etapa de 1.960 kilometri în două ore și 35 de minute.

Cei dinții, ne-au întîmpinat reporterii,

numai cu greu o putea reține poliția. La un moment dat s-a apropiat de noi proprietarul unui mic avion sportiv de tip „Sesna”. Se vede că venise din Reykjavik cu avionul său anume ca să ne întîmpine.

Am fi vrut să vizităm Reykjavik, dar nu puteam să înfrîiem în Islanda. Și totuși, cu toate că ne propusese să rămînem acolo numai o oră și jumătate, am zăbovit patru ore. De la aerodromul din Goose-Bay, aflat în peninsula Labrador din Canada, unde urma să facem următoarea escală, ni se comunica din cînd în cînd că timpul nu e favorabil aterizării, sau chiar nu ni se mai comunica nimic, deocare serviciul de telecomunicații luera cu întreruperi. Tot atunci, pentru prima oară de la plecarea din țară, am pierdut și legătura cu Moscova.

Situația devenea din ce în ce mai complicată: legătura cu Canada continua să fie întreruptă. Pilotul șef, Alexei Ivanovici Semenov, adună piloții la o consfătuire. Stațiunea meteorologică locală prezice îmbunătățirea timpului în urma intensificării vîntului dinspre nord. Părerile unanime a piloților este să ne luăm neîntîrziat zborul, cu speranța că în aer vom restabili legătura prin radio.

Afară de englezi, pe bord se mai află doi tineri aviatori canadieni, Edwards și Stuar. La ora 20,50 am decolat. Aeronava e din nou condusă de Orlov.

Zburăm deasupra oceanului. La bordul stîng deasupra apei, nu departe de tărîm, se înalță un imens bloc de piatră curvială valurile i-au dat o ciudată formă cubică. Cu un avion de uscat trebuie să străbatem pe deasupra intensității marine distanța de aproape 2.500 de kilometri. După 45 de minute de zbor zărim o navă mare încremenită perpendicular pe direcția noastră; al doilea radiolar pe care-l întîlnim în drum. Orientîndu-ne după el, luăm o direcție nouă. Nu am reușit să restabilim legătura nici cu Moscova, nici cu Goose-Bay. De altfel la Moscova fusesem preveniți că deoarece se aștepta apariția unor noi pete solare, sint posibile perturbări magnetice în eter. Chiar așa s-a întîmplat.

La Moscova, acum e ora 22. În capitala Uniunii Sovietice s-a înnoptat de mult, dar noi continuăm să zburăm sub un cer de un abstru pîld, încălzit de razele strălucitoare ale soarelui ce se apropie de apus. Înălțimea de zbor este de 11.000 de metri. Sub noi, oceanul apare cînd și cînd, pentru a fi apoi din nou acoperit de perdeaua de nori. Dar iată că norii s-au împărțiat, și sub aripa avionului se ivește o

deoarece o trecere repetată ar complica mult pilotarea la înălțimi mici și cu direcții de acces grele. Schimbînd mereu direcția și înălțimea, reușim să ieșim din nori, și în fața ochilor pilotului apare fișia țării de belon... Se înserează. De-a lungul aerodromului se înșiră case standard de tip baracă, vopsite în culori mimetice. Pe platforma din fața postului de comandă s-a adunat toată populația bazei — ofițeri, femei, copii. Comandamentul bazei aeriene s-a îngrijit de cină și de camere de dormit, presupunînd că un avion de transport cu reacție atîd de greu nu poate zbura noaptea. Refuzul nostru de a rămîne acolo peste noapte le pare canadienilor cu totul neobișnuit. Cu toate acestea s-au luat măsuri pentru plecarea noastră neîntîrziată. Conform planului, am rămas aici doar o oră și jumătate. În acest timp, am reușit să luăm combustibil suplimentar, să verificăm motoarele, să acordăm aparatele de radior în noile frecvențe de pe traseul Goose-Bay-New York.

La două, după ora Moscovel, am apărut ca niște scînteii sub aripa avionului semnalele pentru startul nocturn. Avionul părăsește pămîntul Canadei. Făcînd un viraj spre dreapta, ne-am îndepărtat în noaptea... Sintem în stratosferă. Avionul este pilotat de Bugeav. Avem pe bord și trei americani: Ranajer — pilot căpitan, Robinson — radiofonist de bord și ofițerul timonier Dubson, care vorbește rusește. Numai Ranajer poartă uniformă, ceilalți sint îmbrăcați civil.

După cînd minute, intrasem deja în nori. Întîmțăm spre sud-vest. Razele purpurii ale asîntîțului luminează totul în jur într-o culoare bizară. Stațiunile meteorologice indică furtună. Se întunecă. Pasagerii moscoviti, pentru care miezul nopții trecuse de mult, au așipit. Spre stînga, pe fondul cerului întunecat, au apărut scînteierile aurorii boreale.

Iată și furtuna. Mase gigantice de nori se ridică din ce în ce mai sus, îngrămădiindu-se din toate părțile. Sintem nevoiți să ne refugiem tot mai sus, pînă ajungem la 13.300 de metri. Ne aflăm în stratosferă. Sub noi se zărește o mare incandescentă — într-altt sint de puternice descărcările electrice.

— Puteți urca și mai sus? — îl întrebă căpitanul Ranajer pe Bugeav.
— Și mai sus? Sigur că putem. Poftim!
— Nu, nu, lăsați! — se grăbește să-l oprească americanul pe Bugeav, care puse sepe mina pe maneta de gaze.

Abia reușim să ocolim un sector unde se dezlănțuise furtuna, că în fața ne apare un altt. Sub noi domnește infernul dezlănțuit, iar deasupra noastră licăresc stelele palide și razele reci ale lunii.

— Dar răspunsurile ministrului de externe al U.R.S.S. îmbrățișează cîmpul mult mai larg al preocupărilor sovietice în cadrul celei de a 12-a sesiuni a Adunării Generale: ele privește

le și progresul tehnicii militare, cu o gresală de optică politică. „Numai orbii — a spus Gromiko, referîndu-se la planurile agresive privind Siria — nu văd că provocările, în deosebi cele militare, implică primejdia transformării unui foc mic într-un incendiu militar”. E și acesta un răspuns la concepția „războaielor mici”, propagată în ultimul timp de strategia britano-americană și care alegează în căutarea adepților printre statele nordice.

Dar răspunsurile ministrului de externe al U.R.S.S. îmbrățișează cîmpul mult mai larg al preocupărilor sovietice în cadrul celei de a 12-a sesiuni a Adunării Generale: ele privește

Se știe că legăturile de solidaritate dintre state sînt mai mult decît ceva pur sentimental. Ele îmbrățișează sectoare economice și culturale vaste. În domeniul politic însă, căile per a se despărți: state ca Suedia și Finlanda sint neutre, Danemarca și Norvegia fac parte din N.A.T.O., Islanda e în bună parte o bază americană. În tot cazul ideea securității nordice și aceea a unui pact de neagresiune baltic preocupă tot mai mult în ultima vreme opinia publică nordică. În acest sens, declarația lui Gromiko că promovarea unei politici de pace de către țările nordice ar avea concursul Uniunii Sovietice „în scopul transformării Europei de nord într-o zonă de pace trinitică” nu va rămîne fără ecou în actualele împrejurări. De asemenea și politica de „nu mă privește, nu mă interesează”, ironizată de Gromiko, și care s-a tradus uneori prin abținerea de la vot a unor puteri nordice în problemele discutate la O.N.U., va fi tot mai mult considerată, dată fiind creșterea interdependenței internaționale.

Incetarea neîntîrziată a exploziilor nucleare și termonucleare, dezarmarea, colaborarea între state independente de sistemele lor sociale și extinderea legăturilor internaționale; e și mai referă la apărarea luptei curajoase a poporului sirian și la condamnarea agresiunilor din Oman și Yemen. E un program cuprinzător, care corespunde preocupărilor acute ale opiniei publice internaționale și care va fi urmărit cu interes și simpatie de către toți cei preocupați de destinarea în-cordării actuale.

Cronica

Echipajul lui „Tu-104 A” la capătul călătoriei sale victorioase

dienii au reușit să stabilească legătura cu Goose-Bay, pe unde ultrascurte. Societile noastre s-au scutit a fi bune: timpul e favorabil. Goose-Bay ne primește.

Goose-Bay, 5 septembrie, ora 1,30

În timp ce orologul din turnul Spasski anunță moscovitilor miezul nopții, avionul nostru se apropie în plină zi de țărîmurile Canadei. Sub noi au apărut din nou nori plumburii. Începem să coborîm, plutim printre nori și ne culundăm într-o ceață de ne-pătruns. Ne așteaptă o aterizare grea, mult mai neplăcută decît în Islanda: aerodromul e înconjurat din toate părțile de înălțimi cuprinse între 300 și 1.000 de metri. În slîrșit, prin ceață se zărește o pădure de coniferi. Trebuie să aterizăm dintr-odată,

avionului au apărut luminile orașului Boston. După puțin timp, începem să zărim un uriaș covor luminos: New York-ul. Ne aflăm la 10.000 de metri înălțime. Începem să coborîm. Vom ateriza pe aerodromul din Mac Guire, la 110 kilometri de New York.

Pe cînd făceam ultima rotire înaintea aterizării, ni se comunică să continuăm în nevra. Bugeav începe să-și piardă echilibrul. Pilotul american ne explică de ce sintem reținuți: înaintea noastră trebuie să aterizeze un avion cîrîua i s-a defectat motorul.

Cu toate că era noapte și ploua, ca și în celelalte orașe, nsirea noastră a sfîrșit și aici mare interes. Dintr-odată ne-am pomont înconjurată de aproape 200 de corespondenți de presă. Nici nu puteam coborî din avion, căci ne orbea lumina celor cinci reflectoare și fulgerările „blitzurilor” îndreptate spre avionul nostru. Atunci, nevăzînd altă scăpare, îmi scoți aparatul de fotografiat, îl îndrept spre zidul de microfoane care a înconjurat echipajul nostru și încep să răspund cu tot altelea fulgerări. Se produce o scurtă învîlmășeală printre reprezentanții presei și astfel reușesc să mă strecur pe pămînt.

Ne despărte de Moscova o distanță de 9.000 de kilometri, pe care am străbătut-o în 13 ore și 29 minute de zbor.

Toată ziua de 6 septembrie am rezervat-o pentru vizitarea New York-ului. Am asistat ca oaspeți și la o ședință a Consiliului de Securitate. New York-ul, dominat de zgîrie norii gigantici, cu străzile întesate de automobile, fără nici un pic de verdeață, cu zgomotul copetșilor și imbulzeala sa, ne-a apărut ca o îngrămădire mecanică în care omul viu se pierde.

New York, 7 septembrie, ora 13,30

După un scurt popas în metropola americană, ne-am luat lărași zborul spre patrie, pe aceeași rută. La ora 13,30 — ora Moscovel, decolăm de pe aerodromul Mac Guire.

„Ne aflăm deasupra oceanului. Aeronava este condusă de Orlov. La bord se află doi pasageri vîrstnici și doi copii. După o oră părăsim Statele Unite și ieșim în largul mării. Vizibilitatea este foarte bună. Sub aripă se vede o întindere albastră nemărginită. Vîntul e favorabil și înaintăm cu peste 1.000 de kilometri pe oră.

În dreapta zăresc un bombardier american cu reacție, cvadrimotor. Nici aici nu am scăpat de însoțitori! L-a observat și echipajul. Pilotul mărește puțin turajul, ceea ce face ca „însoțitorii” nostru să rămîna mult în urmă desl, după felul cum își forțează turbinele, se vede bine că zboară la viteza maximă.

La ora 16 și 15 minute aterizăm din nou pe aerodromul Goose-Bay. La întoarcere am parcurs distanța într-un timp mai scurt cu o oră, viteza medie de zbor pe această distanță a fost de 1.070 km. pe oră.

Mi se ordonă să pilotez avionul pînă în Islanda. Primese permitența de decolare, după care arunc o ultimă privire peste aparate, măresc numărul turajilor, și dau drumul frinelor. Înaintîm fulgerător pe pista de decolare. Trag manșa spre mine și iată-ne în aer. Print-un viraj spre stînga așez avionul pe „direcția 90”. Cunosco foarte bine această direcție: pe vremea cînd zburam în spatele frontului nemțesc spre centrale de partizani ruși „direcția 90” însemna înto-deuna că ne-am îndeplinit misiunea și ne îndreptăm spre bază.

Sintem la înălțimea de 10.500 m. deasupra Oceanului Atlantic, care e ascuns de straturile de nori. Avem, ca și la început, vînt favorabil. Printre nori se zăresc pentru o clipă întotdeauna cunoscute ale icebergurilor. Tărîmurile Groenlandice sint acoperite de ceață.

În Islanda, vremea este destul de bună. Încep să cobor și să mă pregătesc pentru aterizare. Iată-ne pe aerodromul din Keflavik.

După un popas de o oră și jumătate, Orlovet înalță din nou avionul în aer. Se înserează. La Londra am ajuns noaptea. Aici am stat lărași trei ore și 45 de minute, așteptînd să se amelioreze timpul la Moscova, care era înconjurată de o perdea deasă de ceață. De astă dată avem la bord 18 pasageri. În slîrșit, decolăm, îndreptîndu-ne spre casă.

Moscova, 8 septembrie, ora 9,10

Iată-ne ajunși. Aterizăm la ora 9 și 10 minute. Soarele strălucete puternic, saluînd parca întoarcerea noastră pe pămîntul natal. Cîit de plăcut, este să te înapoci acasă!

În total am parcurs 18.000 de kilometri, în rătăcire de 24 de ore și 36 de minute de zbor. Traseul Moscova-New York a fost deschiș pentru avioanele cu reacție! Aviația civilă sovietică a înscris în istoria sa o nouă pagină strălucită...

Acasă ne aștepta o nouă veste îmbucurătoare: în timp ce noi zburam spre S.U.A., tovarășii noștri din Moscova au stabilit două recorduri mondiale ridicînd cu avionul „Tu-104” o încărcătură de peste 20 de tone la înălțimea de 11.200 de metri, iată încă o victorie!

D. Mihailov
aviator, Erou al Uniunii Sovietice